

Политика рационального импортозамещения в 2016–2020 годах направлена на освоение конкурентоспособных потребительских, инвестиционных и промежуточных товаров, снижение импортоемкости промышленной продукции.

В целях повышения доли отечественных потребительских товаров на внутреннем рынке предусматривается осуществление ряда системных инновационных проектов с привлечением иностранных инвесторов. Прежде всего это касается производства легковых автомобилей и лекарственных средств, закупка которых составляет половину потребительского импорта.

1. 10 главных торговых партнеров Беларуси [Электронный ресурс] / InvestFuture. Digital-media для инвесторов. – Режим доступа: <https://investfuture.ru/news/id/10-glavnyh-torgovyh-partnerov-belorussii-rochemu-belorusskaya-ekonomika-ne-mojet-bez-rossii>. – Дата доступа: 01.11.2018.

2. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.belstat.gov.by/>. – Дата доступа: 01.11.2018.

3. Политика импортозамещения: история, принципы, примеры [Электронный ресурс] / Юридическая консультация в Беларуси. - Режим доступа: <http://www.bel-jurist.com/page/import-substitution>. - Дата доступа: 26.10.2018.

4. Ермолаев, С.А. Структурная политика государства в механизме экономического роста: учебное пособие / С.А.Ермолаев, С. Г. Капканщиков. - Ульяновск: УЛГТУ.

Тоцька О. Л., к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк,
Україна

ПІДГОТОВКА ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ, ЯК ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ

Проект – це сукупність цілеспрямованих, послідовно орієнтованих у часі, одноразових, комплексних і нерегулярно повторюваних дій (заходів або робіт), орієнтованих на досягнення кінцевого результату в умовах обмеженості ресурсів і заданості термінів їх початку та завершення. Його ознаками є: 1) спрямованість на досягнення мети; 2) наявність численних ієрархічних цілей; 3) координоване виконання пов'язаних між собою дій; 4) часові рамки; 5) наявність бюджету; 6) унікальність [1, с. 9–12].

Проекти можна організовувати в різних сферах діяльності, у тому числі освітній. Зокрема, на нашу думку, підготовку доктора філософії в аспірантурі вищого навчального закладу (ВНЗ) можна розглядати, як освітньо-науковий проект. Спробуємо в межах цієї публікації обґрунтувати наведену тезу.

Згідно пп. 8–10 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ВНЗ (наукових установах), нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки. Підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми ВНЗ (наукової установи) за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження.

Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури (ад'юнктури) та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей. Аспіранти (ад'юнкти) і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою ВНЗ (наукової установи) або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ВНЗ (наукової установи) [2].

Отже, характерними ознаками підготовки доктора філософії, як освітньо-наукового проекту, є:

- 1) мета – захист дисертації у спеціалізованій вченій раді;
- 2) наявні ієрархічні цілі – підготовка та публікація наукових статей, окремих розділів дисертації;
- 3) координоване виконання пов'язаних між собою дій – наукове дослідження проводиться згідно з індивідуальним планом наукової роботи;
- 4) часові рамки – чотири роки;
- 5) наявність бюджету – покриття витрат на публікацію статей і участь у наукових конференціях може відбуватися за рахунок академічної стипендії. Аспірантам, які навчаються за денною формою (з відривом від виробництва), вона встановлюється в розмірі 90 % посадового окладу викладача [3];
- 6) унікальність – у дисертації, підготовленій здобувачем ступеня доктора філософії, буде розв'язане актуальне наукове завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становитимуть оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Слід зазначити, що існує низка класифікаційних ознак, за якими можна розрізнити види проектів. Зокрема, освітньо-науковий проект підготовки доктора філософії в аспірантурі віднесемо до таких:

- 1) за масштабом (розміром) – малий;
- 2) за тривалістю (строками реалізації) – середньостроковий;
- 3) за галузевою приналежністю – освітній;
- 4) за функціональним спрямуванням – дослідження та розвитку;
- 5) за характером залучених сторін – місцевий;
- 6) за ступенем складності – складний;
- 7) за складом і структурою залучених організацій – однофункціональний;
- 8) за вимогами до якості проекту – стандартний;
- 9) за ступенем обов'язковості – обов'язковий;
- 10) за ступенем зв'язку – незалежний;
- 11) за кількістю учасників – індивідуальний.

Окрім того, виділяють п'ять характеристик проекту, які відрізняють його від програми чи портфеля проектів:

- а) ціль – проект повинен виробити готовий до постачання продукт;

- б) бачення та стратегія – взаємозв'язані через робочу оболонку проекту;
- в) комерційна вигода – майже абсолютно виключена з проекту;
- г) організаційні зміни – часто виключені з проекту;
- д) час, витрати – визначені в бізнес-плані й реалізовані в проекті [1, с. 19].

У нашому випадку, характеристиками освітньо-наукового проекту підготовки доктора філософії є:

- а) готовий продукт – захищена у спеціалізованій вченій раді дисертація;
- б) бачення та стратегія – взаємозв'язані через індивідуальний план наукової роботи;
- в) комерційна вигода – відсутня;
- г) організаційні зміни – виключені;
- д) час – визначений в індивідуальному плані наукової роботи.

Зауважимо, що процеси, пов'язані з проектом, можуть бути розбиті на п'ять основних груп, які реалізують різні функції управління:

- 1) процеси ініціації – ухвалення рішення про початок виконання проекту;
- 2) процеси планування – визначення цілей і критеріїв успіху проекту та розробка робочих схем їхнього досягнення;
- 3) процеси виконання – координація людей та інших ресурсів для виконання плану;
- 4) процеси моніторингу й управління – визначення відповідності плану та виконання проекту поставленим цілям і критеріям успіху та прийняття рішень про необхідність застосування коригувальних впливів, визначення необхідних коригувальних впливів, їхнє узгодження, ствердження й застосування;
- 5) процеси завершення – формалізація виконання проекту та підведення його до впорядкованого фіналу [1, с. 31].

У нашому випадку, наявні такі процеси:

- 1) процеси ініціації – зарахування до аспірантури;
- 2) процеси планування – визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт, а також запланованого строку захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі;
- 3) процеси виконання – виконання аспірантом індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;
- 4) процеси моніторингу й управління – наукове керівництво роботою аспіранта над дисертацією, його консультування щодо змісту і методології наукових досліджень, контроль виконання його індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;
- 5) процеси завершення – захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

1. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проектами: навч. посіб. до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

2. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанова КМУ від 23 березня 2016 р. № 261. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-p> (дата звернення: 01.12.2018).

3. Деякі питання стипендіального забезпечення: Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1050. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249638784> (дата звернення: 01.12.2018).